

Reductie van antibiotica(resistentie) in de Europese veehouderij door grootscheeps ‘lerend netwerk’ project DISARM. ILVO coördineert.

In het Horizon2020 thematisch netwerk DISARM dat net is opgestart, bundelen Europese veehouders, dierenartsen, adviseurs, onderzoekers en industrie uit 9 landen hun krachten in de strijd tegen antibiotica. In een grote reeks praktijkcases zoeken ze dé beste (beproefde) aanpak om tegelijk twee doelen te bereiken, én een verbeterde algemene diergezondheid op de hoeves én een blijvend en drastisch lager antibioticagebruik. De best practice aanpak wordt verspreid als te volgen voorbeeld voor heel de Europese veehouderij.

DISARM staat voor ‘Disseminating Innovative Solutions for Antibiotic Resistance Management’. Vijftien partners uit negen verschillende landen zijn begin 2019 onder coördinatie van het Instituut voor landbouw, visserij en voedingsonderzoek (ILVO) van start gegaan.

Coördinator Frederik Leen (ILVO): “Antibioticaresistentie is mondiaal een groeiend probleem dat dringende, gecoördineerde actie vraagt van alle betrokkenen. DISARM wil daarom een robuust engagement en de nodige randvoorwaarden creëren voor de sector om ook na afloop de ingeslagen weg richting een veilig en verantwoord antibioticagebruik in de veehouderij verder te zetten.”

De problematiek, de omvang en de technische processen van antibioticagebruik en ontstaan van resistentiegenen is inmiddels goed gemonitord. Waar wél nog een tand kan worden bijgestoken is het sensibiliseren en voorzien van de nodige tools en kennis om de vermindering in de praktijk te realiseren.

Vernieuwend

Vernieuwend is de diversiteit van de betrokkenen actoren. Niet enkel de veehouders zelf, maar ook de veeartsen, erfbetreders, de keten hogerop, betrokkenen uit de brede sector en het onderzoek engageren zich om samen experimenten op te zetten om tot succesvolle en blijvende lagere antibiotica(resistentie) bij de landbouwdieren te komen. DISARM stelt zichzelf kwantitatieve doelstellingen: minstens 600 –diverse - leden (organisaties/bedrijven/individuen) zullen op het einde minstens 10 best practice gidsen met 100 verschillende casebenaderingen ter beschikking hebben. Veertig opgerichte bedrijfsspecifieke gezondheidsteams schrijven globale bedrijfsgezondheidsplannen per dierlijke sector, die meteen ook getest worden op 40 pioniersbedrijven. Er komt een handleiding en een toolbox, zodat de Europese veehouders voor het eigen bedrijf een multi-actor diergezondheidsteam kunnen oprichten rond betere bioveiligheid, een verbeterde algemene diergezondheid en een voorzichtiger, doelmatiger inzet van antibiotica.

Ernstige nood aan verantwoord antibioticagebruik bij mens én dier

Naar schatting sterven jaarlijks wereldwijd 700.000 mensen door blootstelling aan antibioticaresistente bacteriën. Dat dit een prangend probleem is, zegt ook Dr. Keiji Fukuda, voormalig assistent directeur-generaal van de Wereldgezondheidsorganisatie: “Als we dit niet stoppen, zijn we op weg naar een post-antibiotica tijdperk waarin banale infecties en kleine verwondingen opnieuw dodelijk zijn.” De verantwoordelijkheid rust zowel bij de humane geneeskunde als bij de veehouderij.

In Vlaanderen heeft de dierlijke sector zichzelf in 2016 deze doelstellingen opgelegd: tegen eind 2020 wil men een reductie bereiken van 50% van het totale antibioticagebruik ten opzichte van 2011 en een reductie van 75% van het gebruik van de ‘kritisch belangrijke antibiotica’. Intussen zijn er daadwerkelijk grote stappen gezet en daalde het totale antibioticagebruik in de veehouderij met een kwart. Het gebruik van de kritisch belangrijke antibiotica daalde zelfs al met 84%.

Vlaanderen is hiermee een voorloper in Europa. Het DISARM consortium ambieert om de Europese veehouderij dezelfde richting op te laten schuiven.

Professionele interactie als werkmiddel

Om dit te bereiken, zullen de partners de komende 3 jaar in hoofdzaak twee dingen doen:

1. Een netwerk opbouwen van veehouders, dierenartsen, onderzoekers en stakeholders uit de toelevering en de verwerking en beleidsmakers, die vanuit verschillende invalshoeken en vanop verschillende niveaus betrokken zijn bij antibioticagebruik in de veehouderij. Dit netwerk zal via co-creatie bewezen goede praktijken rond verantwoord antibioticagebruik in de praktijk verzamelen en verspreiden over Europa. Vanaf april 2019 worden leden geworven.
2. Multi-actor werkgroepen samenstellen van veehouders, dierenartsen en stakeholders die – begeleid door een kennismakelaar – een globale aanpak opstellen voor een betere diergezondheid op bedrijven uit de verschillende dierlijke sectoren (varkens, pluimvee, melkvee, vleesvee en schapen). Deze specifieke bedrijfsstrategieën zullen vervolgens worden getest op 40 pioniersbedrijven verspreid over de deelnemende Europese landen. Als ambassadeur zullen deze pioniers getuigen over hun ervaringen op events, tijdens workshops en bedrijfsbezoeken door collega-veeouders. Alle kennis die zij verwerven wordt bovendien verspreid via praktijkgidsen, video’s, rapporten en case studies die gratis ter beschikking worden gesteld op een online platform.
Frederik Leen (ILVO): “Door innovatieve technieken zoals co-creatie, multi-actor voorlichting en adviesverlening toe te passen, hoopt het consortium tegen eind 2021 een rijke schat aan informatie te genereren over verantwoord antibioticagebruik en algemene diergezondheid. Bovendien wil het bij de betrokken actoren een robuust engagement en bewustzijn creëren om nadien samen de ingeslagen weg verder te zetten.”

Kader en partners

DISARM is een thematische netwerk dat gefinancierd wordt door het Europese Horizon 2020 onderzoeks- en innovatieprogramma. Het is een samenwerking tussen 15 partners uit 9 verschillende landen en wordt gecoördineerd door het Instituut voor landbouw, visserij en voedingsonderzoek (ILVO) uit Vlaanderen. De partners zijn Innovation for Agriculture (UK), ZLTO (NL), Wageningen University and Research Centre (NL), de associatie van technische landbouwinstituten uit Frankrijk (ACTA), Universiteit Gent, de landbouwuniversiteit van Athene (Gr), de landbouw- en diergeneeskundige universiteit van Boekarest (Roemenië), de landbouwuniversiteit van Letland, ANPROGAPOR (Spanje), SEGES (Denemarken), the International Dairy Federation (België), Nutrition Sciences (België), Angst (Romania) en COPA COGECA.

DISARM loopt tot eind 2021.

Meer info

Binnenkort online: www.disarmproject.eu

Twitter: @projectdisarm

Contact

Nele Jacobs, communicatie ILVO, nele.jacobs@ilvo.vlaanderen.be, +32 472 53 06 96

Frederik Leen, coördinator DISARM, frederik.leen@ilvo.vlaanderen.be, +32 9 272 23 82

DISARM has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 817591